

Nous membres

SECCIÓ HISTÒRICO-ARQUEOLÒGICA

Membres numeraris

Jordi Castellanos Vila

El senyor Jordi Castellanos, que la Secció Històrico-Arqueològica proposa com a membre de l'Institut, va néixer a Barcelona el dia 11 de setembre de 1946. Va fer a la Universitat de Barcelona els estudis de filologia romànica, opció filologia hispànica (1965-1970). I paral·lelament es va especialitzar en literatura catalana contemporània als Estudis Universitaris Catalans. Es va doctorar el 1981 a la Universitat Autònoma de Barcelona amb la tesi *Raimon Casellas i el Modernisme*.

Des del primer moment es va dedicar a la docència universitària i a la investigació. Com a docent ha estat lector de llengua espanyola i de llengua catalana a la Universitat de Durham (1970-1972), professor contractat interí (1972-1984), professor titular (1984-1988) i catedràtic (1988) de Literatura Catalana Contemporània a la Universitat Autònoma de Barcelona, i ha estat director del Departament de Filologia Hispànica els cursos 1986-1989 i 1997-1999. Com a professor ha assistit o ha contribuït a organitzar diversos congressos nacionals i internacionals, ha donat nombroses conferències aquí i fora d'aquí i ha dirigit una dotzena llarga de tesis doctorals i més de vint-i-cinc tesis de llicenciatura i de treballs d'investigació. A més, com a extensió de la seva feina docent, ha creat i dirigit el Servei d'Informació Bibliogràfica, que ha elaborat el fons TRACES (amb aproximadament quaranta mil registres), integrat dins el catàleg unificat de les biblioteques universitàries de Catalunya.

Com a investigador:

1) Ha elaborat un mètode de treball molt concret, que ha evolucionat amb els anys i que ha exposat en més d'una ocasió, per exemple en el primer (i fins ara únic)

col·loqui d'historiadors i de crítics de literatura catalana organitzat el 1981 per l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana i que va tenir lloc a l'aula magna de la Universitat de Barcelona. Cf. J. Llovet, J. Castellanos, A. Broch i S. Serrano: *Història i crítica de la literatura catalana avui* (Barcelona, Ed. 62, 1982, p. 25-43).

2) S'ha especialitzat en l'estudi del Modernisme literari, però, d'una banda, l'ha estès a les relacions del Modernisme amb el Noucentisme, i de l'altra, ha fet diverses excursions a la crítica d'art i a l'arquitectura, especialment, a Gaudí. Com he dit, la seva tesi doctoral la va dedicar a *Raimon Casellas i el Modernisme* (Barcelona, Curial Edicions i Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1983; Premi de Recerca de la Generalitat de Catalunya). I, en conseqüència, va concentrar durant molts d'anys les seves investigacions en el Modernisme. Va publicar una sèrie de monografies, aplegades en dos volums (*Literatures, vides i ciutats*, 1997; *Intel·lectuals, cultura i poder*, 1998), que constitueixen un bon exponent del seu rigor metodològic i del volum de la seva informació; va preparar tres antologies de referència obligada (de contes, 1987; de poesia, 1990, i sobretot, de textos crítics i teòrics, 1987), i va redactar alguns capítols de síntesi per a la *Història de la literatura catalana*, de la casa Ariel.

3) Ara, amb el temps, ha ampliat aquesta àrea d'especialització, d'una banda, endinsant-se cap al segle XIX (Genís i Aguilar, Bosch de la Trinxeria, Verdaguer), i de l'altra, cap al teatre i la novel·la del segle XX, més exactament de la primera meitat del segle XX i, especialment, de la immediata postguerra (Pere Calders, Ferran de Pol). Així, el 1973, tot just acabada la carrera, va publicar una *Guia de la literatura catalana contemporània*, que va contribuir a la fixació d'un cànon i que, a més, constitueix, fins ara, l'única antologia de la crítica catalana. Actualment, té en curs dues investigacions de llarg alè: «La novel·la del segle XX. Des del Modernisme fins al 1939» i «La relació entre els escriptors i el poder polític a la Catalunya del segle XX», en aquest cas, des del Modernisme fins a la transició democràtica. Per a la seva realització, ha obtingut dos premis o ajuts de treball: el premi de recerca en el camp de les humanitats de la Fundació Enciclopèdia Catalana i, l'any passat, la Distinció de la Generalitat de Catalunya per a la Promoció de la Recerca Universitària.

4) Paral·lelament, ha realitzat altres activitats. Uns pocs casos rellevants: ha estat comissari, guionista o assessor de tres grans exposicions: la del Modernisme, al Museu d'Art Modern de Barcelona (1990-1991), la de Jaume Massó i Torrents, a la Biblioteca de Catalunya (1994) i la de Pere Calders, al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (2000-2001). Va ser, el 1974, un dels fundadors de la revista de llengua i literatura catalanes *Els Marges*, de la qual és codirector des del 1990. Ha estat redactor de la revista d'història *Recerques* (1979-1987). Ha estat director o codirector de diverses col·lec-

cions editorials («Antologia Catalana», 1974-1984; «Biblioteca d'Els Marges. Crítica», 1991), i és membre de diverses associacions de l'especialitat.

En aquest sentit, voldria remarcar que el senyor Castellanos ha col·laborat en les tasques de l'Institut sempre que aquest l'ha necessitat. Dos casos: va intervenir en la commemoració del cinquantenari de la mort de Jaume Massó i Torrents (1994) i ha participat en els reports encarregats per la CIRIT sobre la investigació en el camp de la literatura catalana.

Text llegit pel senyor Joaquim Molas i Batllori en el Ple del dia 17 de febrer de 2003

Manuel Jorba i Jorba

a néixer el 9 de maig de 1942 a Sant Esteve Sesrovires. Es va llicenciar en filosofia i lletres (secció de filologia romànica, subsecció hispànica) a la Universitat de Barcelona, el maig de 1969 i es doctorà en filologia catalana amb la tesi *Manuel Milà i Fontanals, crític literari*, dirigida per Joaquim Molas (desembre de 1981), qualificada amb excel·lent *cum laude* i premi extraordinari. Va seguir cursos de llengua i literatura catalanes a la Universitat de Barcelona, als Estudis Universitaris Catalans —on fou deixeble de Ramon Aramon i Serra, de Jordi Carbonell, de Miquel Coll i Alentorn, de Jordi Rubió i Balaguer i de Joaquim Molas— i a la Universitat Autònoma de Barcelona (cursos de doctorat, amb Sergi Beser, Joaquim Molas i Josep M. de Casacuberta). Des de 1969 ha tingut activitat docent a la Universitat Autònoma de Barcelona, on és catedràtic de Filologia Catalana des de 1989. De 1990 a 1998 tingué comissió de serveis com a director de la Biblioteca de Catalunya, en la qual va realitzar una important tasca. Membre fundador de la Societat Verdaguer, ha participat en projectes d'investigació, ha intervingut en nombrosos congressos, ha fet cursos i conferències en molts indrets i ha estat comissari d'exposicions, entre les quals les dedicades a Verdaguer el 2002.

Des de bon començament s'ha especialitzat en literatura catalana del segle XIX, des